

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quinque libros Decretalium

Nicolaus <de Tudeschis>

[Basel], 1481

[Prologus:] [G]regorius episcopus. Quoniam omnis ratio superne creature
vel terrene scientie in deo est

[urn:nbn:de:bsz:31-315896](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315896)

Antonij Augusti

Gregorius ep[iscopu]s

Quonia[m] omnis ratio superne creature v[el] terrene scientie in deo est q[ui] est eaz[um] caput et auctor et q[ui]cquid alibi querit hic p[er]fecte invenit. q[ui]a bec est p[er]fecta virtus et sapientia. xxvij. di. s. hinc etia[m]. Ideo ipsius postu- lato p[re]cedit d[omi]n[u]s qui dixit ad moysen Exodi. iij. Aperi os tuu[m] et docebo te q[uo]d loquar. Si dentis hui[us] v[er]bi lib[er]i in ordine p[ri]mi lecturam aggrediar. et q[ui]s de mo- re legentiu[m] ac scribentiu[m] est p[ri]mo expedire glo. p[ri]maz anteq[uam] fiat transitus ad tex. q[ui]a ip[s]a est g[ra]tis ad totum lib[er]u[m]. ideo e[st] p[ri]mo expedia[m] cu[m] aliquibus v[er]bilibus sup- pletio[n]ibus et postea reassumam materia[m] glo. p[er] alia v[er]ba vtiliora. Hec igit[ur] gl. in effectu q[ui]rit de sex. et sextum no[n] p[er]sequit. P[ri]mo em[en] q[ui]rit que fuit intentio d[omi]ni Gregorij in hac p[ro]p[ri]etate et m[od]o ut in ea. Et ex hac p[ri]ma p[ar]t[ic]ula glo. q[ui]q[ue] no[n] b[er]ba elidunt p[ri]mo co[n]tra testes ex p[ar]te et vario modo loquētes h[ab]ent em[en] aufert in tellectu sicut et decretales olim posite in diversis volu- minibus ingerēbat difficultate[m]. et auferebat v[er]u[m] intell[ect]u[m] de quo vide tex. in. s. sed aliud. v. q. v. vbi glo. dic[unt] q[uo]d testis repentine loq[ui]s p[re]sumit mendax q[ui] p[re]sumit subornatus. Si vero loquat[ur] morose p[re]sumit dubius. l.

di. ponderet. An aut[em] testis examinatus debeat redige[re] in scriptis q[uo]d testis vacillabat vel q[uo]d morose vel repen- tine loquebat[ur] dic[unt] ut no[n]. Inno. in. c. q[ui]m. de p[ro]bat. et ibi dixi. Sec[un]do ex glo. colliguntur duo que inducant et ingerunt difficultate[m] studentibus et legentibus. p[ri]mo q[ui] materia ponit in diversis locis q[uo]d facit multu[m] contra Inno. qui vna[m] et eandem materia[m] i[n] diversis locis po- nit vario modo loquendo ut pat[et] exemplū in no[n]. p[er] se in. c. olim. et. h[ab]et. de resti. spo. et in. c. cum deputati. de in. di. et in. c. cum venerabilis. de reli. do. Sec[un]do facit con- tra doc. diffuse loquentes nam sup[er]flua ingerunt diffi- cultatem ut in tex. et in glo. unde doctor debet esse bre- villoquus. p[er] h[ab]et vide gl. in. c. cum sit ars. de eta. et qua- que redarguit advocatos allegantes multa inutiliter. melius em[en] est pauca idonea effundere q[uam] in multis in- utilibus hoies p[re]granare ut dicit tex. in. l. h[ab]et. l. d. ve- sare em[en]. et sepe experientia comptum est q[uo]d bona allega- tio inficit et obnubilat ob nova[m] allegatoem et sinistra- oris suspicio contra allegante[m]. Item no[n] ex hac p[ar]t[ic]ula glo. differentia inter co[n]stitutione[m] decretalem et epistola[m] et p[er]clude q[uo]d p[ro]p[ri]etate ecclesiastica varijs no[n]ibus nu[m]er[is] pat[et]. q[ui]q[ue] em[en] appellat canon. q[ui]q[ue] decretu[m]. q[ui]q[ue] ve- cretalis ep[iscop]a. q[ui]q[ue] dogma. q[ui]q[ue] sanctio. q[ui]q[ue] mada- tum. q[ui]q[ue] interdictu[m]. et de his vide. iij. di. in sam. Et pro intellectu glo. dic[unt] q[uo]d p[ro]p[ri]etate decretalis epistola est

De examinando

De p[ro]p[ri]etate et diff[er]entia

De p[ro]p[ri]etate et diff[er]entia

constitutio qua papa edit cum psilio cardinalium vl sine
 ad alicuius psultato. Decretu vero qn ad nullius con
 sultationem. Constitutio vero qnqz capis specificce et est
 pprie qd princeps statuit vt in. c. psultatio. ij. di. et di
 cam. j. s. p. ca. de psli. Item nota finalem intentu bu
 compilationis fuit em intellectus vt pvideret vilitati
 legentiu Et ex h et ex gl. nobile collige qntu q applo
 ne studiu n pphedit leges r sic n pphedit doctor. h g
 privilegiu est scolariibus indultu no videt doctoribus
 indultu et multo fortius h pcedit in statutis disponen
 tibus de studentibus. do. An. dicit q de pprio signi
 ficato vocabuli appellatone studentiu pprehendit do
 ctor maxime legens. intendit em studio in qntam legit
 ad h adducit tex. in pbenio. ff. in. s. illud vero. vbi
 dicit tex. q doctor dicitur studium pagere f ex pmanu vtu
 loquendi non comprehendit et vsus loquendi attendi
 debet vt in .c. ex lris. et qd ibi no. de spon. r in. l. libel
 loru. s. qd tñ cassius. ff. de le. ij. Aduerte pmo ga
 bec soluto no videt indistincte. vera p ea tñ adduco tex.
 in. c. aliquanti clerici. xxvi. q. vi. vbi patet ex principio
 iuncto si. q appellatone studij pprehenditur doctria.
 Item facit tex. in. l. i. c. de excu. arti. li. x. ibi studium
 docendi atqz discendi et maxime qz docendo qd effici
 tur peritior vt patet in illa. l. i. ibi et ipsi piores fieri et
 filios erudire r. vñ glo. dat ibi versus. Discere si que
 ris doceas sic ipse doceris. Nam studio tali tibi pfi
 cis atqz sodali. et intellige de eo q puctus est qz nul
 lus potest in scientia ita esse pfectus cuius scientia ne
 queat augeri. iuxta illud audiens sapiens sapientior
 erit r. nam minus eruditus alios docere no pot imo
 seipsum et alios in confusione ducit vt in. c. si clericus.
 xvi. q. i. dum dicit ibi tex. q cauere qd debet ne absqz
 doctore ingrediat viam qua nunqz ingressus est. r ali
 bi canon. qualis erit edificatio discipuli si magistro se
 intelligat esse maiorem. vij. q. i. c. qualis. et in summa
 qualis debeat esse doctor alios docens. vide bo. tex. i
 c. oportet. vij. q. i. et in. l. i. c. de pfect. qui in vr. con
 stan. li. xij. vbi tex. facit illos comites q legerunt ingiter
 p. xx. an. sed in contrariu faciunt multa et primo. c. si. j.
 de magis. vbi studentes r docentes ponit tex. vt dicit
 sa ergo appellatone studentiu no comprehendit doctor
 ad idem tex. in. c. sup specula. j. ne de. vel mo. vbi ptz
 q studiu ptinet in se auditu. nam primo tex. ibi pmi
 sit de audientibus et postea submittit q episcopi in q
 rum diocesi student r. r sic pprie ille dicitur studere qui a
 lios audit ad idem tex. in. c. ex studijs. de psump. in
 eto prin. tex. cum eo qd sequit ibi auditoni sapientum
 r. Fatendu tñ est q studium qnqz comprehendit
 alios actus pter meditatem scientie vt patet in. c. iij.
 de pac. ibi studiose agendu est r. et in. l. ij. ff. de dona.
 inter vi. et vxo. et indicum vlti. ca. si ingenti studio ca

*Nullus p. in pna am de
 ff. de pna inquit auger*

Quidam gemina p. auditu

neidum est r. Item h pbat diffinitio nam studere est
 discipline innigilare et cu tota animi voluntate applica
 re ad pficiendum in ea fry llang. que legitur Jo. an. et
 Archi. in. c. cum de diuersis de pnuil. li. vi. et bec diffi
 nitio no pprie copetit doctori qui doctus r eruditus
 esse debet et puctus vt in. c. pzealle. in fi. de magis. et
 in. l. magistros. l. de pfect. et medi. li. x. et in. c. cum ex
 eo. de elect. li. vi. et in palle. c. oportet. Item doctor
 no dicitur pprie studere sed alijs viam aperire et ipsoz scie
 tiam exponere seu alijs tradere vt dicit tex. in pbenio
 ff. post prin. et in. s. incipiente. ideo Jo. an. in regula
 cum qd phibetur. de re. iur. in mercu. multu dubitauit
 de illa qstione. Nunqd vntate privilegij p qd pcessum
 est studentibus in Bononia lz alore sit phibitu vt pos
 sint ibi audire ius ciuile et in eo libere studere non quid
 possunt tute h ius legere et in eo doctorari et an factu
 cosulit q caueant postfactu vero no credit illos incidit
 se in canonem. sed qntum ad pmissam qstionem bn pu
 to q si privilegium est fauorabile applone scolariu con
 pprehendit doctor. maxime legens. sed si est odiosum
 tuc no comprehendit qz no pprie studet vt pdixi facit
 qd dicitur. j. de salutatione in illa. q. An applone schola
 rium coprehendat doctor et r. d. tex. in pbenio. ff. qz
 que allegat do. An. r. ideo q ibi capis studium p loco
 studij. nam maxime ex doctoribus pagitur studium vt
 patet in. c. l. magistros. ita etiam capis in. c. cum ex eo
 de elect. li. vi. et in. c. cum de diuersis. palle. Fatendu
 tñ est q actus legendi est cois doctori et scolariibus vñ
 etiam scolares dicunt legere vt apte patet. c. no mag.
 ne de. vel mo. et in palle. c. cum ex eo. De doctore pro
 batur in de. i. de magis. et hoc verum ex proprio signi
 ficato vocabuli sed vsus loquendi habet oppositu qz
 tñ doctores legentes pprehenduntur ex coi vsu loque
 di et ideo incidenter examinanda est h vtilis qstio.
 Nunquid vsus loquendi preferatur proprio significato
 vocabuli et p intellectu pmitte q etimologia dat pro
 prium intellectum verbis vt patet in. c. foris. j. de v. si
 gni. et in. c. clericos. xxi. di. optime facit tex. i. l. si pu
 pillus. s. territoriu. ff. de v. sig. Et pclude breuiter
 post Buri. in pbenio. ff. qz et in. l. instrumentoz. ff. d
 si. infim. aliquid etiā p eum vide in an. sacrameta. l.
 si aduer. ven. q vsus loquendi pferat pprio significato
 vocabuli. vt in. l. labeo. ff. de supp. leg. et palle. s. quod
 tñ cassius. et in palle. c. ex lris. etiam in materia stricta
 et h etiam sequit Bar. in. l. no dubium. l. de legi. vbi
 no. dicit statuta intelligenda fm pmanem vsum loque
 di. hinc est q licet applone filioz ex pprio significato
 vocabuli etiam coprehendant nepotes vt dicit tex. in
 l. liberoz. ff. de v. sig. tñ propter pmanem vsum loquedi
 no comprehendit nepotes vt est tex. in l. i. qn da. tu
 tel. pos. in fi. et vide ibi per glo. hoc etiam dicitu aperte

*quod loquedi pferat pprio significato
 vocabuli. vt in. l. labeo. ff. de supp. leg. et palle. s. quod
 tñ cassius. et in palle. c. ex lris. etiam in materia stricta
 et h etiam sequit Bar. in. l. no dubium. l. de legi. vbi
 no. dicit statuta intelligenda fm pmanem vsum loque
 di. hinc est q licet applone filioz ex pprio significato
 vocabuli etiam coprehendant nepotes vt dicit tex. in
 l. liberoz. ff. de v. sig. tñ propter pmanem vsum loquedi
 no comprehendit nepotes vt est tex. in l. i. qn da. tu
 tel. pos. in fi. et vide ibi per glo. hoc etiam dicitu aperte*

sentit in simili Jo. an. in. c. fundamenta. de elect. li. vi. in nouella. vbi dicit qd licz appellatone nepotis tantu comprehendat descendens ex filio vel filia vt patz in. l. i. et in. l. iurisconsultus. ff. de gradi. et in. c. ad aplicam alias ad sedem. xxxv. q. v. et patet etiam in arboze con sanguinitatis et affinitatis tñ ex comuni vsu loquendi cōprehendit etiam filius fratris vel sororis et ppter istum vsam loquendi cōcludit ibi talem nepotem inclu di etiam in dispositōne illius. c. que est valde odiosa. Frede. de senis. cōsilio. xxxviij. voluit descendentes ex fratre vel sorore pprehendi appellatōne nepotū in ma teria odiosa licz aliqñ improprie vocabula. Sed dictum frede. puto restringendū qñ hoc nō habet cō munitis vsus loquendi alias aut dictū suum nō pcedet p p̄dicta et dicit butri. h. pcedere etiam si statutū di ctaret statuta debere intelligi vt iacet secus dicit in legi bus cōditis a iurispitīs qz tunc fm eum verba regulā tur nō ab vsu loquendi sed a p̄prietate vocabuli h intel ligit vtz do. An. et puto bene nō esset vsus loci cōdite legis qz tunc debent intelligi verba fm p̄prietate vsu se cus aut si lex pprehenderet multa loca vbi nō est talis vsus loquendi qz tūc verba intelligunt p̄prietate et nō re gulariter ab vsu loquendi. Item addit et aliud nōbile videlicet qd si statutū diceret statuta debere intelligi nul lo extrinsecus addito vel intellecto qz tūc debent intel ligi nō fm p̄prietate vsu loquendi. qz ille intellectus est extrinsecus sed fm propriam significatōem vocabulorū et h nō qz faciunt ad multa. Secūdo glo. p̄ncipaliter querit que sit materia in h ope et m̄det qd sunt ipse p̄sō nes et decretales epistole sub singulis titulis colloca te. hec p̄ncipaliter glo. potest dupliciter intelligi fm Jo an p̄mo qd ipsa collatio p̄stitutionū sit materia et fm hoc glo. non bñ diceret qd hec collocatio facit h volumē et volumē nō est materia sui ipsius. p̄t et sc̄do intelligi d̄ decretales put p̄mitus extranagabant et sc̄dm hoc glo. bene dicit qd ipse decretales extranagantes fuerūt et sunt materia huius p̄pilationis vt exp̄sse colligit. j. i. p̄ bemio. s. sane. et aduerte qz hoc pcederet in cōtū Gre go. nihil de suo posuit sed respectu iurū p̄ eum editoz materia est illa que est in hac scientia et dicunt quidā vt refert h Jo. an. qz materia est bonū p̄mune sicut eti am in scientia morali et p. h. l. i. ff. de insti. et in. ibi iu sticia est ars boni et equi rē. Sed veritas est qd mate ria huius cōpilationis non dico scientie sunt ipse decre tales sed materia scientie est ipsam bonū p̄mune. h enī intendit lex vt sepe equum ab iniūto et iustum ab in iusto vt in palle. l. i. et in. c. ad fidem. xxiij. q. v. et de h etiam. j. tangā. Tercio querit glo. que sit utilitas ex hac cōpilatione et m̄det vt his lectis et intellectis sc̄da mus discernere inter equum et iniūm rē. Ex hac p̄ncipaliter nō qd intelligere non sequit a legere vnde p̄t cō

legere sine intelligere. nam multiplex est legere qñqz em̄ quis legit ad cordicem vt sunt qui legūt superficiali ter et nō intelligunt. Est aut legere oculo mentis et cor dis vt sunt legentes et intelligentes. aliqd est legere me tale vt sunt legentes ea que sunt deleta p̄ p̄ncipū et linen. ad h. c. inter dilectos. de si. instru. et. l. i. s. sed et si legi. ff. de his que intesta. delem. et hec faciūt ad mul ta. p̄mo nunquid testis cōcludat si dicat se scire eo qd legit et vidz qd nō qz non est sufficiens causa scientie qz potuit legere nō tñ intelligere sed p̄trariū est verū quia sufficit qd reddat causam. p̄p̄inquam sensui vt vidi qd p̄dens sui et audiri qz p̄dens eram nam dictum tes tis debet intelligi multum pingue et ex dicto declaraf causa. nam si p̄mo dicit se scire et postea reddit causam qz legit vel p̄ns erat debemus intelligere qd ipse legen do intellexit et adhibendo p̄ntiam audiat ad hoc qd nō. Jo. an. in. c. ij. de testi. li. vi. et Bar. in. l. i. s. tator ff. de auct. tu. et vide qd dixi in. c. cum causam d̄ testi. ad p̄dicta facit. l. dicit. p̄ferre. s. coram. ff. de arbi. r. l. coram. ff. de v. sig. et nō. in. c. coz. xi. q. iij. nō enī dici tur qd p̄ns actui qñ nō audit vt ibi. p̄p̄rie tñ legere im portat lectōnem visualem et intellectualem ad h. c. p̄ lectis. xxx. di. et ideo id qd venit ex mente nō d̄ quis legere p̄ h qd nō. Inno. in. c. pe. et si. de offi. dele. vbi nōbiliter dicit sententiā non esse nullam licet ex mente et p̄ interpretatōem habeat in se iuris errorem et tamen secus est quando ipse error exp̄mitur in ipsa sententiā faciunt etiam p̄dicta ad statuta punientia legentes in strumentū damnatū et libellū famosum nunquid cō pprehendat tñ legentem visualem an etiam mentaliter et ponderanda est causa statuti. Quarto glo. p̄ncipa liter querit cui p̄ti philosophie supponat hec scientia et dicit qd ethice. i. morali scientie et exponatis. i. morali scientie qz ethice que tractat de moribus diuiditur in monastica yconomica et politicam. vnde Aristo. p̄po suit libru ethicoz et yconomice et libru politicoz. Monastica est scientia tractans qualiter qd debet se ipsum regere et virtuose viuere et d̄ a monos quod est vnum. Yconomica tractat de regimine familie qualie quis debet regere suam familiam honeste et virtuose. Politica vero tractat de regimine ciuitatū. vñ hec scie tia iuris comprehendit omnia ista tria que tractat quali ter quis debet seipsum regere vt patet. j. in p̄hemio. s. ideoqz. ibi vt honeste viuat. Item qualiter debet rege re familiam et se habere circa alios vt patet ibi aliter non ledat. Item qualiter debet alios regere et ciuita tes gubernare vt patz ibi ius suū rē. et ff. de offi. p̄si. l. cōgruit. et. c. i. de offi. or. cum si. Aduerte tñ qd h̄ hec scientia iuris subijciat ethice nō tñ ppter hoc inser tur qd scientia moralis que p̄tinet in libris aristo. sit no bilior ista. imo ista nobilior illa in cōtū magis specificce

legere p̄ntiph

Quis p̄ntiph

Quis nulla

Ethice p̄ morali p̄ntiph

De Si Monastica

Yconomica

Politica

De Canonica Morali

Ipse p̄ntiph

Ipse p̄ntiph

Amicus legere

Judex de iudicium p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a

tractat de moribus nam qd illa tradit in genere et in
confuso hec scientia iuris tradit in spe et in particulari. et
ideo hec nobilior quia nobilior est scientia qua cog-
nosco te esse petru 3 qd illa qua cognosco te hominem
esse. Illa eni moralis scientia que continetur in libris
aristo. tractat de moribus in p[ro]fuso y[ra]puta qz no licet
alicui alius occidere et scientia iuris distinguit an z qu
licetum sit alium occidere. Item q quis debet alere fi-
lios. et scientia nostra an et qu teneat alere et qualiter
alimenta sint p[ro]standa. et ideo cōclude q scientia iuris
subijcit ethice qz tractat de moribus sicut ethica no tñ
subijcit ei adeo vt dicat nobilior. Item cōsidera maxi-
me hoc procedere in scientia iuris canonici que simpli-
citer no subijcit ethice sed metaphisice et theologie i
qua tractat de deo et p maiori pte tractatus huius sci-
entie dirigit nos in deum vt p[ro]z in volumine decreti et
in multis iuribus huius compilatōis z clementinar
et sexti libri maxime in. c. si. de p[ro]scrip. c. cum cōtingat
de iur. in. c. licet. c. ti. li. vi. cum multis s. et maxie
in. c. i. in fi. de sum. tri. non tñ p hoc dicēdū est q hec
scientia sit ides cum theologia qz vt dicit Jo. cal. theo-
logia tractat pncipaliter de deo z qualiter homo repa-
tur et glorificat a deo hec vero scientia iuris canonici
tractat pncipaliter de homine opatiuo qualiter bñ vi-
uendo possit beatificari vt in palle. c. i. de sum. tri. Et
ex h infer q hec scientia iuris canonici non est meral
p[ro]p[ri]a sicut ius civile quia partim est speculatiua in qua
assumit ptem de theologia et metaphisica. Est q hec
scientia quoddā mixtum ptem capiens ex theologia
in q[ui]ntum intendit in finem eterne beatitudinis. et par-
tim est civilis in q[ui]ntum tractat de temporalibus sine qu
bus spūalia diu esse non possent. i. q. i. si qd obiecit.
et ex h patet excellētia huius scientie ad ius civile. ha-
bent eni se vt anima et corpus licet eni vtrunqz ius in-
tendat inducere hoies ad bonū p[ro]mune differūt tamen
in modo inducendi nam ius civile intendit hominem
dirigere in bonū p[ro]mune scdm qd cōgruit hūane socie-
tati civiliter viuēti scdm que modū bonū cōmune hēt
vīm. p[ro]moueri p legalem iusticiā et civilem amiciciam
Ius vero canonici intendit dirigere hominem ad bo-
num p[ro]mune scdm qd p[ro]gruit humane societati qz non
solum civiliter viuūt sed scdm fidem in deum intenden-
do et vitam aliam expectando. Bonū aut p[ro]mune sic ac-
ceptum non p[ro]t p[ro]ferari p solam legalem iusticiam z ci-
vilem amiciciā. Sed vltra h requirit quedam cele-
stis amicicia sine qua impossibile est hominem i deus
tendere. sicut ergo potissima v[ir]tus ad quā conatur ius
civile est ipsa legalis iusticia et civilis amicicia ita po-
tissima v[ir]tus ad quā cōnatur ius canonici est ista
celestis amicicia quā caritatem vocamus et de hoc p
Jo. an. in regla possessor. in mer. Et ex p[ro]dictis habes

verum finem et subiectum scientie huius. et in quo dif-
fert a theologia a iure civili a moralis scientia que p[ro]tine-
tur in libris aristo. Quinto h glo. pncipaliter qrit
de modo agendi in hac compilatōe et rñdet q diui-
dit actor opus suum in quinqz ptes ad instar quinqz
sensuum corpis quos qlibet qui iudicat habere debet
alias non est idoneus iudex scdm glo. p[ro]mo no
ex hac p[ro]p[ri]a glo. q valet similitudo o[mn]i remotis. naz
illud simile q sicut sunt quinqz sensus in corp[or]e huma-
no ita in qnqz ptes debet diuidi hoc opus est val-
de a remotis. similiter in. c. non debet. r e p[ro]f. g. z affi-
ni. et in p[ro]hemio. ff. q. incipite. hoc tñ ar. de facili tol-
litur assignando aliquā dissimilitudinē et vide modū
destruendi hoc ar. a simili in. c. p venerabilem. qui si.
sint le. et dicit in. c. translato. j. de p[ro]f. Secūdo col-
lige ex glo. q carens aliquo sensu corporeo no potest
esse iudex. Aduerte qz de carente sensu intell[ect] h[ab]et
ij. q. vij. s. tria. r e carente sensu visus legif et no. in. l.
cum p[ro]z. ff. de iudi. z in. c. si de re iudi. li. vi. et vide
aliquid p Inno. in. c. sciscitatus. de r[ati]o. sed de caren-
te sensu odoratus vel gustus vel tactus no repit[ur] iure
exp[ro]f[ur] q[ui]a non possit esse iudex. vñ p[ro]p[ri]at do. An-
talem habilem ad iudicandū nisi talis sit res q p[ro]por-
teat ipm iudicare p istum sensum quo caret. quia tunc
non esset idoneus iudex. b dictum non puto verum qz
iudex non habet iudicare scdm p[ro]p[ri]um sensum vnde li-
cet iudex gustando dicat rem amarā vel fetidam odo-
rando non p[ro]p[ri]at h est sibi credendum vt sic iudicare
possit quia debet iudicare scdm p[ro]p[ri]ata et scdm cōscien-
tiam informatam ex attestatōibus z alijs iuribus p[ro]-
f[ur]um. ad h. ij. q. i. dominus omnipotens et qd no. ij. q.
vij. iudicet. et in. c. quoniam. de p[ro]p[ri]a. simile qd r[ati]o d no
t azio in. c. cum causam. de test. qui non potest attesta-
ri de sensu gustus vel odoratus sed tantū de his q vi-
dit vel audit et p h est expedita p[ro]p[ri]a glo. et no p[ro]f[ur]
turtur videt qz sit libri titulus de quo tñ in p[ro]p[ri]a.
quesiuit sed dic q multus est. Incipit compilatio dñi
Greg. pape. ix. et notanter d[icit] compilatio et non liber
quia Grego. no edidit omnia iura in h volumine reda-
cta. sed composuit hoc volumen ex varijs p[ro]f[ur]ibus
suorum p[ro]decessorū. Aliquibus tñ additis que fuerūt
p eum edita vt patet in p[ro]hemio. s. sane. et. s. ad h[ab]et
tes. Dec. aliter reassumunt materiam glo. et inter cete-
ros darius reassumit do. meus et post ipm dic q om-
nium entium vnam est summa et pncipium a quo cū-
cta dependent quod est causans et no causatum vt de
qui est eternus a nullo dependens vt in. c. ij. de sum.
tri. Cetera vero ab eo sunt causata et horum causator
quedam causata sunt et non causa vt res corporee que
dam sunt causata et cause vt res spūales z int[el]lectua-
les. Cum aut horum causatorū volumus habere ple

Sua Comp[os]itio[n]e mixtum

Iuris iuz civil

Iuris iuz Canonici

Sua Comp[os]itio[n]e z Civil

*Qui cum omni p[ro]p[ri]a z p[ro]p[ri]a a quo v[er]o p[ro]p[ri]at
quod est causans et no causatum vt deus*

Juris iuz h[ab]et

Causa alij p[ro]p[ri]a

Juris h[ab]et

nam noticiam inquirimus causam. scire est enim rem
 p causam cognoscere vt pmo libro posterioru et. c. in
 telligentia. de y. sig. Ideo si volumus habere plenā
 noticiam huius scientie debemus inquirere de causa et
 tam in hac ppilatoe q̄ in alijs quattuor cause solent
 reddi unde aduertendū q̄ de quolibet p̄ducto duplex
 habet p̄sideratio. p̄mo quatenus p̄ducit. sc̄do quatenus
 est p̄ductum. sc̄dm p̄mam habemus duas causas. sc̄z
 efficiētiam et finalē. et ad has duas causas facit. xxxij.
 q. v. de occidentis. et. c. non frustra. et querere de cau
 sa finali in hac ppilatoe est querere que sit intentio et
 que utilitas vt in glo. Querere vero de causa effici
 enti est querere quis sit libri titulus iuxta sc̄dm modū
 quatenus est res p̄ducta p̄sideratur causa materialis.
 Itē et formalis. et p̄ his duobus facit. xxxij. q. ij. qd̄
 vto. de p̄se. di. ij. panis. et. c. qz corpus. et querere de
 causa materiali est querere que sit materia in hac com
 pilatoe. Itē cui p̄ti p̄hie supponat et sic q̄ sit subiectū
 in hac scientia Querere vero de causa formali est q̄rere
 de modo agēdi de quo in glo. Unde p̄mo querit
 que sit causa finalis glo. r̄ndet dum dicit que sit utili
 tas. sed aduerte latius q̄ quedam est causa finalis im
 proprie dicta quam dicit impulsua qua cessante non
 cessat effectus. vt in. c. ex pte. de puer. p̄u. et nō. in. ca.
 post translatōem. de renū. Quedā est causa finalis p
 prie qua cessante cessat dispositio. vt in. c. cum cessan
 te. de appel. vñ si querim? de causa impulsua in hac cō
 pilatoe dicit quidā q̄ fuit decre. coram. j. de elect. qz
 cum fuisset allegata coram Greg. ix. et nō fuisset innē
 ra in aliqua cōpilatoe Greg. vt euitaret deinceps hūc
 errorē fecit hanc ppilatoem hoc tñ non pcedit qz il
 l. decre. fuit in quarta compilatoe sed de hoc nō est
 curandū qz multiplex potuisset esse causa impulsua
 sicut multis causis homines mouent ad studendū de
 quibus p̄ hosti. in p̄n. summe. Descendo igitur ad
 causam finalem pprie dicendū q̄ est duplex quedam
 pp̄inqua. quedam remota. pp̄inqua est illa quā ponit
 glo. ubi q̄ sit utilitas vt. l. sciamus discernere inter equū
 et iniquū rē. Causa vero remota ē felicitas p̄pter quas
 homines studere debent ad h̄ tex. in p̄hemio. s̄orum
 ibi omni tuo locoqz felices. et hec pcedūt dū queritur
 de causa finali. que debet mouere cupientes p̄ficere in
 scientia. Sed si querimus de causa finali que mouit
 Greg. ix. dicendum est q̄ duplex est vna remota alia
 pp̄inqua. pp̄inqua est illa quam reddit glo. dum que
 rit que fuit intentio Grego. Remota vero est vt faciat
 homines bonos ad hoc enī tendit scientia. vt. l. i. ff. d̄
 iusti. et in. ibi iusticia est ars boni et equi rē. Sc̄do
 querit de causa efficiēti dicit q̄ est duplex quedā prin
 cipalis quedam instrumentalis. Principalis est du
 plex. pp̄inqua et remota. pp̄inqua fuit Greg. ix. et

ex hoc habet quis sit libri titulus. Remota vero fuit
 deus a quo cuncta pcedunt et qui pmulgat iura p ro
 manos pontifices et impatores. viij. di. quo iure. xvi.
 q. ij. c. si. L. de p̄scrip. lon. tem. l. si. Instrumentalis ve
 ro fuit Ray. vt patet in p̄hemio et fuit iste sc̄dm Cinc.
 vir valde literat? oriundus de catalonia vbi fm Cinc.
 cē. non datur actio ex p̄misso hoc dixit Cinc. fm Jo.
 an. qz Cinc. fuit ibi inuitatus p̄ quendam scolare quez
 postmodum penituit et sic fuit impeditus itinere rē.
 dicit tñ do. An. q̄ p̄ta tales detinentes viatores na
 uis inuitatis debent dari saltem actio de dolo adinter
 esse. ar. in. l. sed actio. ff. si quis cau. Tercio querit
 de causa materiali dicit vt. s. dixi q̄ aut querit q̄ sit ma
 teria huius compilatois et sunt ipse decretales put
 p̄mitus extrauagabant. Si vero querit que sit mate
 ria scientie et p̄sequens qd̄ sit subiectum in hac scien
 tia. quidam q̄ bonum p̄mane vt. s. dixi Jo. de lig. di
 cit q̄ subiectum scientie canonice est homo catholicus
 dirigibilis p̄sonibus ecclēstasticis in bonū simplici
 mundanum et diuinum ad hoc enī tendit scientia iuris
 canonici. Subiectum vero in scientia ciuili est homo
 politicus dirigibilis p̄sonibus legalibus i bonū sim
 pliciter humanum. Ultimo querit de causa forma
 li et dicit q̄ est duplex forma tractatus et forma tractā
 di. Forma tractatus ponit p̄ glo. dum dicit q̄ sit mo
 dus agēdi. nam ipsa diuisio in quoz ptes est forma
 huius tractatus. Forma vero tractandi est modus p
 cedendi in hac cōpilatoe et iste est multiplex vt statui
 tius p̄ceptiuus dispositiuus rē. put colligit ex corpe
 ip̄orum iurium nam quedam iura pcedunt statuendo
 quedam p̄cipiendo. quedam p̄sulendo rē. et ex his ha
 betur materia glo. per verba latiora et elegantiora rē.

Gregorius

in duas p
 tes p̄ncipales. In p̄ma ponit
 salutatio. In sc̄da exordium. se
 cunda ibi Rex pacificus. p̄ri
 ma subdiuidit qz p̄mo ponitur
 qz scribit. sc̄do quibus scribit.
 ibi dilectis. tercio salutatio et bene dicit ibi salutem.
 Nō p̄mo q̄ papa anteponit se illis quibus scribit.
 et hoc est hodie de stilo curie alias litere nō valerēt et
 de materia dicit vt in. c. q̄z graui. de cri. sal. olim vero p
 pter nimiam humilitatem papa se postponebat vt l. c
 dilectissimus. xij. q. i. sed hodie creuit ecclesia. de p̄se.
 di. i. vasa. Sc̄do collige q̄ papa scribit se ep̄m. et h
 ideo qz non ab ordine sed a dignitate vult se denomi
 nare et dicit vt nō. glo. in p̄hemio sexti libri. Et sic colli
 ge q̄ ex dignitate non debet quis sc̄ndescere in super
 biam sed potius humiliare. dicendum tñ q̄ non debz
 platus seu aliquis p̄sicens se multum humiliare circa

Ca. by ppilatoe?

Ca. final

*Ca. final dicit
 pp̄inqua remota*

Ca. final

Ca. materialis

Subiectus iuris canonici

Subiectus iuris ciuili

Ca. final

*Quidam iura
 p̄cipiendo
 statuendo
 p̄sulendo*

*hinc non debent vly p̄p̄ p
 no anteponit*

ep̄m p̄p̄ p̄ ep̄m

*Plangit qd qd hnt
vna faldno mi qm
ne ab eo*

*Quando ex opm legi
interpres*

*Deo m p m r m i d
et m o s t u l l*

subditos ne ptemnet ab eis ppter nimiam familiarita-
tem vt dicit tex. in. l. obseruandū. ff. de offi. p̄si. et quia
dum nimium seruat humilitas regendi frangit aucto-
ritas vt est tex. in. c. qñ. lxxvi. di. vnde illud vulgare.
familiaritas nimia p̄tumpum parit. sed dicebat A. il-
lud dictum procedere inter fatuos qz fatui tantū p̄tem-
puit p̄sidentes ex familiaritate non tamen prudētes
imo magis p̄mendat p̄sides de quo p̄ glo. in p̄alle. c.
qñ. Item collige qz papa subditos apellat filios et
hoc ppter dilectionem. Et pondera qz nō dicit in p̄po-
nisi scribat abbatisse si enī est d̄ s̄culo curie ponere i p̄po-
nisi scribat abbatisse vel regib⁹ vt in. c. dilecta. de ma. z
obe. et de excel. p̄cla. dilecta. z vide p̄ spe. i. ti. d̄ resp̄.
p̄sen. s. i. Nota doctores facere vniuersitatē clarius
p̄bat in. c. ex l̄ris. vbi tex. nō. j. d̄ p̄si. An autē scolares
de p̄ se fatiant vniuersitatem glo. iuris ciuilib⁹ tenz qz n̄
in. l. si. l. de iuris. om. iu. qz non exercent aliquas p̄-
fessionem sed adiscunt. tex. videtur p̄bare p̄triaz i. c.
qz in causis. de p̄cur. et sic interpretatur p̄suetudo que ē
optima leguz interpretēs. de p̄sue. cum dilectus. z. l. si d̄
interpretatione. ff. de legi. Nō ar. qz ap̄pone scolariū
non p̄prehendit doctor nam hic ponit copula in d̄ doc-
tores et scolares que habz p̄iungere diuersa vt nō. in. c.
querelam. de symo. et nō. glo. d̄ iu. z fa. sig. ff. sup̄. vica
et de hoc. j. lati⁹ tangam. Item collige qz cū papa scri-
bit vniuersitati apellat omēs filios nec vicia rescriptuz
licet ibi aliqui sint ep̄i non enī est verisimile quin in stu-
dio fuissent aliqui ep̄i studentes et tñ omnes apellat
filios. Ultimo collige modū salutandi et benedicē-
di. Quid aut opetur hoc salutatio dic qz remittitur
peccata venialia vt nō. in p̄hemio sexti. et hoc verum
scdm̄ illam glo. si non insunt mortalia qz veniale oppo-
nitar seruozi caritatis. mortale vero opponit caritati et
qz illa glo. quibusdā videt absurda dic sensum esse qz
veniale extinguit seruoze caritatis que homo habet
seu habere debet circa deum vñ eo ipso qz qz peccat
venialiter non diligit deū seruenter vnde extinguit il-
le seruoze licet remaneat caritas. mortale vero nedum
extinguit seruoze sed etiam ipsam caritatē qz eo ipso qz
quis peccat mortaliter desinit habere caritates erga
deum vñ exticta est caritas. Ad p̄positum ergo non
p̄t remitti veniale vbi adest mortale qz vbi qz non hz
caritatem quō potest habere seruoze caritatis. certe
minime et ideo non remittit qz non potest restitui cari-
tatis seruoze vbi non est caritas sicut dicimus in simili
de originali peccato qd nō remittit nisi remittat actua-
le vt. j. de bap. c̄nafores. et ibi vide rationem Et
q̄ro qz dōc. et h̄mologizando hoc nomen Gregorius
dicat qz idem est qd vigilans quia bene vigilauit fa-
ciens vel fieri faciens hoc opus. vel d̄ quasi gregē re-
gens p̄ bonam doctrinā et fuit iste Greg. scdm̄ Euseb.

perspicacissimi ingenij et magne scientie in vtroqz iure
z sic videt docto. arguerz ab et h̄mologia nominis p̄-
p̄ij. Ideo quero nunquid sit licita ista argumentatio a
nomine p̄prio. Bar. sup̄. p̄ca. Infortiati tenet qz non
qz p̄pria nomina imponunt ad beneplacitū et quoti-
die p̄t mutari. l. i. l. de mu. no. hoc tñ est verū qz ex
nomine bono orit bona p̄sumptio z ex nomine prauo
et turpi non nūqz orit sinistra. ad hoc qd nō. A. tur. i.
l. facta. s. si iudicanda. ff. ad trebel. vbi exponit sc̄a no-
men. vnde refert Jo. an. i. c. cum sc̄m. j. de p̄ben. vxo-
rem suam dixisse qz si nomina deberent emi magno p̄-
cio bona nomina emi deberent qz vt dixi licz ar. ex no-
mine proprio necessario non cōcludat. attamē ex turpi
qñqz orit sinistra suspitio credentes nonnulli illud no-
men fuisse impositum ab euentu et sic sepe citant ta-
les sicut experientia sepe comptum est vnde et iustitia
nus d̄ iusticiam faciens vt in p̄hemio. s̄orum. Boni-
facius quasi bona faciens vel pontem faciens subditis
p̄ bona exempla. et sic de silibus ad hoc vide glo. i. in
p̄hemio de. vbi Jo. an. indirecte extulit nomen p̄p̄riū
An autem licita sit in distincte p̄p̄ij s̄ nominis muta-
tio. Conclude qz ex causa mutari potest vñ mutat no-
men pape vt nō. in p̄hemio sexti. de impatore vero nō
legit qz mutet nomē in coronatione. Item alicubi ser-
uatur in intransibus religionē sed causa cessante distin-
gue inter liberū et seruū qz liber ad placitum potest
sibi mutare dūmodo cesset dolus sed voluntaria muta-
tio p̄hibetur in seruo qz posset fraudare dominum p̄
mutationem nominis. l. i. et qd ibi nō. l. de muta. no.
An nomine vō appellatiuo licita est argumentatio. vt
nō. Bar. i pluribus locis. vt. l. ij. s̄. appellata. ff. si cer-
pe. et in. l. i. ff. de v. sig. p̄batur in. c. forus. de ver. sig.
et in. l. si pupillus. s̄. territorij. ff. de ver. sig. et hoc iō
qz nomina appellatiua sunt immutabilia. l. si quis in fun-
di vocabulo. ff. de lega. i. nisi ex p̄suetudine mutarentur
tūc enī non valet argumentatio a nomine appellatiuo
quasi vsus loquendi p̄ferat. l. labeo. ff. de sup̄. lega. et
in. c. ex literis. j. de spon. et dic vt plene dixi. s̄. sup̄. gl.
An aut daret nomen appellatiuum seu impositum
ab euentu si cesset exercitiū. Bar. in p̄hemio. s̄orum
qz sic vnde impator d̄ augustus ab augendo qz agere
debet rem publicā z promouere impium et lz non au-
geat de facto nihilominus d̄ augustus qz adest habi-
tus defacili reducibilis ad actum sic dicendū in merca-
toribus studentibus et silibus. qz licz actu nō exercent
illam professionem nō tñ p̄dant nomen appellatiuum
ex quo subest habitus. Aduerte qz nō puto hoc indisti-
cte procedere in p̄uilegio indulto sub nomine appella-
tiuo si p̄uilegiū indulget scolariibus sub noie appella-
tiuo vt hic et in multis locis. An vid̄ distinguenduz
qd diuertit a studio animo tñ redandū et tunc non d̄

diuertisse et remanet nomen etiā ad effectū p̄uilegiū
consequendi. de peni. di. i. diuortium. auq sine causa di
uertū studio vt qz p̄gatur et tū certe nō gaudebit p̄
uilegio scolariū in d̄to qz nō sufficit quez in scolis
morari nisi insiat scientie vt optime probat tex. in. c.
cum ex eo. de elec. li. vi. in v. studentes. facit optie. xvi.
q. i. generatim. et idem tenet b̄ Collectarius. An
aut sit licita argumentatio ab allusione v̄l etimologia
vocali et dicendū qz nō. in. l. i. ff. de tute. et i p̄
alle. s. appellata. et hoc verum nisi diffinitio cōtradicat
qz diffinitio p̄fertur dat̄eni seu exponit veram proprie
tatem rei. nō sic facit allusio seu etimologia qz alit̄ de
clararet rem scdm̄ genus et non scdm̄ sp̄m̄. exempluz
in codicillis qui d̄t̄ mentis testatio sicut testamentū et
tū stricte nō est testamentū cum maior solēnitas req̄ra
tur in vno q̄ in alio vt vulgariter patet. et h̄ nō.

Sed q̄ro qz h̄ inserit nomen pape. nūquid in q̄li
bet instrumento sit inserendū nomē apli seu pape. Jo.
an. qz sic ad hoc quod habet in an. vt p̄po. no. imp̄.
do. An. cōcludit qz in terris imperij inserendū est no
men imperatoris et hoc in temporalibus. In terris vero
ecclesie et in sp̄ualibus inserendum est nomen pape. sal
uā tamen semp̄ p̄uetudine nā p̄uetudo maxime est at
tendenda circa h̄m̄o solēnitate. ad hoc bona glo.
in dicta an. vt p̄po. no. imp̄. que dicit qz licet de anis
d̄m̄ nullibi caueatur qz sint inserendi tū quia de p̄ue
tudine inseruntur si non apponuntur instrumentū comit
et sic simpliciter nō. ex illa glo. qz omisso solēnitaris
ex sola cōsuetudine inducta habet viciare actum. Sed
circūscripta cōsuetudine esset probabiliter dubitandū
nūquid si in terris ecclesie non inseratur nomē pape
v̄t̄etur instrumentū. hoc dico qz illa aut̄ vid̄t̄ odiosa
in q̄m̄ dicit nullitate actus vt cum disponit tantū d̄
impatore nō vid̄t̄ extendenda respectu irritatōnis ad
papam licet debeat extendi respectu dispositōnis sicut
in simili tradit̄ theoreticam. Jo. an. in. c. dispendia d̄ re
scrip. li. vi. vbi dicit dispositōnem penalem extendēdas
p̄pter similitudinem rōnis non tū penam in ea insertaz
facit regula odia. de re. in. li. vi. In cōtrarium facit gl.
sing. in. c. i. de tem. or. li. vi. q̄ dicit qz vbi ē oīno eadē rō
z oīmoda similitudo cōstitutio etiā penal̄ extendit qz
non est proprie tunc extensio sed interpretatio. vnde cum
papa sit impator in terris ecclesie vt in. c. si duobus. j.
de appel. ergo illa dispositio vendicat sibi locum z ma
xime qz iura ciuilia sunt approbata ex quo canonibus
non cōtradiciant. vt in. c. i. j. de ho. ope. nun. Item illa
cōstitutio illius aut̄. non est proprie penal̄is cum non
in odium inducat irritatōnem actus sed propter def
ectum solēnitaris vt dicam in. c. cognoscentes. j. de cō
sti. Secōdo quero qd si apponit̄ in instrumento nomē
antipape do. An. cōcludit qz aut cōficiat instrumentuz

in loco recognoscente verum papam et tunc instrumen
tum non valet. nam et notarius cōficiens instrumentū
etiam inter iudeos debet inuocare nomē chisti. vt nō.
in probemio. ff. de. Adde et aliam rōnem. nam in solē
nitatibus adhibendis inspicit locus vbi exercet act̄
vt dixi in. c. qd̄ clericis. de fo. cōpe. probatur in. l. i. l.
de eman. li. b̄. cum ergo de solēnitate actus sit vt inse
ratur nomen veri p̄ncipis ergo r̄c. Aut instrumentum
cōficiat in terris antipape et tunc instrumentū tenet et
facit fidem in illis partibus vbi cōficiatur. tum qz anti
papa ibi toleratur et habetur pro vero p̄ncipe. tū quia
est attendenda solēnitas loci vbi cōficiatur instrumentū
idem si illud instrumentū producat̄ extra illas partes
qz sufficit qz sit adhibita solēnitas illius loci vt i pal.
l. i. l. de eman. li. b̄. Et aduerte qz hoc puto v̄t̄ vbi cū
qz antipapa probabiliter toleraretur a suis subditis si
cut hactenus probabiliter dubitabatur de Benedicto
qz questio ardua erat̄ in re z in facto sed si probabili
ter nō toleraretur tunc puto instrumentū nō valere. ad
hoc. c. ad aplice. de re iudi. Item qz notarius et omēs
adherentes antipape sunt excoicati. xxiij. di. in nomie
d̄ni et de elect. licet et instrumentū confectū a notario
excoicato est nullum. vt nō. in. c. decemim. de sen. ex.
li. vi. Item qz non fuit adhibita vera solēnitas a iure
requisita. Alterius qz hic salutant̄ vniuersi scolares
bononie commorantes nūquid ex mora in studio sco
laris aliter foriat̄ domiciliū. Ego dicit hic qz sic si per
decēnium ibi moratus est. et Jo. an. dicit hoc procedē
ex p̄sumptōne ex cursu tempis. l. ij. l. de incolis. li. x.
et qd̄ ibi nō. vult dicere qz si cōstaret de animo scolaris
qz nō morat̄ ibi causa foriendi domiciliū qz tunc ex
cursu tempis nō cōtrahit̄ ibi domiciliū qz requiritur
ibi animus sed in dubio hoc p̄sumit̄ Do. anto. hoc
putat̄ procedere in alie q̄ in scolare qz scolaris vid̄t̄
cōmorari causa studij. Aduerte qz scdm̄ dictū probat̄
apte in p̄alle. l. ij. nam ibi disponitur de cōmorantib̄
causa studij qz tales non foriunt̄ domiciliū et postea
fit ibi exceptio nisi transactis. x. annis r̄c. Exceptio ei
est de regula vt nō. in regula. i. in vi. et ad rōem do. an.
r̄ideo qz tollit̄ illa p̄sumptio qz causa studij ex alia in
ris p̄sumptōne qz iura p̄sumunt̄ quē debere esse p̄
nectū in scientia canonica in septēnio et in quinquēnio
in iure ciuili vel theologia vt in. c. cum ex eo. de ele. li.
vi. et ibi p̄ glo. et fuit extracta illa glo. ex p̄hemio. ff. de
vbi d̄t̄ de q̄nquēnio et olim hoc p̄cedebat qm̄ nō ema
narant̄ tot scripta nec docto. nec glo. sed hodie
expiētia docet qz non minus tempus requirit̄ in iure
ciuili q̄ canonico. Si vero scolaris morat̄ vltra decē
nium vid̄t̄ qz nō p̄ncipaliter causa studij. Fateor tamē
qz possent̄ esse alie p̄sumptōes fortiores de animo sco
laris que haberent elidere hanc p̄sumptōnem ille tū

no ppe aut
impator
p̄ncipis
imp̄ator

tex. in d. l. ij. primū optime pbat et vide nunqd scola-
ris saltem pbatat quasi domicilium vt possit pueniri
ex ptractibus alibi gestis vide qd dixi in c. qd clericis
de fo. ppe. Ultimo queritur nunqd indistincte ap-
pellatōne scolarium pphendat doctor. Egi. dicit qd in
materia indifferenti et pmissua appellatōne scolarium
cōprehendit doctor sicut appellatōne monachoz cō-
prehendit abbas. in c. si. de sumo. et appellatōne fami-
lie pprehendit oīs familie vt in l. familie. ff. de v. sig.
et appellatōne ppli pprehendunt senatores et patricij
vt in s. plebs. insti. de in. gen. naf. et ci. Jo. an. dicit b
pcedere in materia fauorabili vt in pūlegijs nō odios
et similibus. secus in materia odiosa vt in pceptis ad li-
tes. et silibus. ar. in regula odia. li. vi. Faretur in qd re-
ctores scolarium bñ pprehendunt appellatōne scolarium
vt in palle. s. plebs. vel vbi esset doctor et scolaris i dī
uersis facultatibus. Et aduerte quia Jo. an. apte sentit
qd in materia etiā odiosa ac stricta appellatōne scolarium
pprehendunt doctores et scolares in diuersis facultati-
bus vt qd doctor in iure civili scolaris in iure canonico
p do. Anto. h. vltimū nō placet in materia odiosa qd i
tali materia sub simplici nō pprehendunt mixta alle-
nō. in l. ij. de v. obli. In hoc puto attendendū statum
et qualitatem in quo magis incalescat vt si magis attē-
dat doctrine qd discipline scolēstice tūc nō pprehendat
alias secus. sicut dicimus de bernofraudita. nam etiā
in materia penali et odiosa iudicat fm illum statū et il-
lam qualitatem in qua magis incalescit vt. l. queritur
ff. de sta. bo. et. iij. q. iij. s. bernofraudita. sed quo ad
pimum Jo. de lig. et do. meus tenet in materia fauora-
bili etiā appellatōne scolarium doctores nō pprehendi
qd habent se doctores et scolares correlatiue. vnde si
gnificatū vnius excludit alterum vt in c. si. de insti. et
qd nō. in c. postulasti. de pof. pben. et h. puto verius
et maxime qd hoc habet vltus loquēdi q attendendus
est vt dixi super gl. i. et facit etiā iste tex. nisi in materia
fauorabili vt in salutatōe voluit papa pprehendere do-
ctores appellatōne scolarium. An aut aliquo casu ppre-
hendat doctor appellatōne scolarium. Jo. de lig. qd nō
nisi disponat circa actum in diuiduū vt qd pphibet sco-
laribus auditis nam p psequēna pphibet doctori lectio i
c. ij. ne cle. vel mo. li. vi. nō bene h. ppariam vult enim
apte et bene qd dispositio circa vnu ex correlatiuis extē-
ditur ad reliquum qd pcedit etiā in materia penali
qn correlatiua vniformiter se habent alias secus ad h
qd nō. Bar. in aut. q. senel. l. quō et qn index. r. bal.
in l. nemo. l. de sacrosan. ec. et ideo si pstitutio seu sta-
tutū imponit penam vendenti certā rem illa pena itel-
ligitur repetita respectu emētis qd nō ad pdicta. xxxij
q. i. si qd vxorem. et. l. cum emptor. ff. de rescin. vt. vel
fm Jo. de lig. potest scōo pprehendi doctor qn scri-

quod Iudicium hinc pcedit

bitur scolaribus sub nomine vniuersitatis qd tūc docto-
res p interpretatōnem in telligunt cum sint de vniuersita-
te. h. dictum nō bene capio cum doctores faciāt vniuer-
sitatē de pte vt in c. ex literis. de pss. et scolares etiā
de p se. vt in c. qd i. causis. de p. ca. vi. et h. scribit scolarū
bus etiā sub noie vniuersitatis. vt pty ibi vniuersis rē.
nō em dicit singulis et nihilomin' expmunt doctores

Ad etiā ex pdictis qd etiā i materia stricta appel-
latōne scolarium cōprehendit eoz rectores hoc sentit
apte Jo. an. sed in ppariam facit gl. sing. i. de. vt hū
qui. de tra. et quali. vbi mature dicit qd appellatōne capli
de p. p. p. significato nō venit caput capli vt p. p. p. sūt
em h. ec. diuersa vt patz ex diuersitate tituloz vi. s. h. b. h. o.
que si. a. p. r. a. et in ti. de his que si. a. ma. par. ca. s. p. d. t.
dici p. cordando qd appellatōne capli nō cōprehenduntur
p. p. p. qd ille desinit esse canonicus et efficit caput. sed
rector non desinit esse scolaris. ar. in p. al. c. si. de sumo.
hoc in dictum do. An. est valde arduum tene tū ipm
menti p intellectu statutoz g. r. a. t. e. r. p. n. o. n. i. u. m. d. e.
scolariibus. In gl. in v. seruus. nō ex gl. d. n. a. z. cau-
sas quare papa seu impator appellat se seruum alias
causas vide in p. p. p. vi. libri. Item nō ex gl. qd li-
cite allegat de causa r. e. hoc in d. i. v. t. d. i. c. a. m. i. n. p. h. o.
Tercio nō tres causas in quibus potest quis alte-
ri stipulari et obligatōnem acquirere pimus in seruo qd
pcedit fm doc. etiam si seruus sit in fuga cōstitutus. vt
nō. in. l. i. s. p. sequi. ff. de acq. poss. Quid aut de nō-
nacho dic vt nō. glo. in c. i. de langui. et p. Inno. i. c.
cum olim. de p. uil. r. qd nō. i. c. abbatem. xviij. q. ij.
vide tex. cum glo. i. c. quanto. de offi. oz. Secundus
casus in papa potest em papa obligatōnem acquirere
cuiz ecclie. Idem dic de alijs p. p. p. respectu suoz ad-
ministrationū vt tacite sentit Inno. in c. cum p. d. e. m.
de pact. Tercius i impatore qui potest acquirere tūc
libus subiecto vt i iuribus alle. in glo. et p intellectu p
mitte qd regula iuris civilis habet alteri p alterum non
acquiri vt isti. de moti. ff. i. s. si qd ali. r. s. alteri. r. ff.
de v. ob. in l. stipulatio ista. s. alteri. et ibi reddit ratio
hec regula fallit i multis casibus quos excipit glo. i p
alle. s. alteri. de p. ca. regula est qd non acqrit oīo sine
cessione actus nisi in casibus nō. in palle. s. alteri. per
Bar. vide bo. glo. i. c. quāq. de vsur. li. vi. vbi possint
acquirere de r. p. n. o. vide tex. cum glo. i. l. multum inter-
est. cum. l. se. l. si qd alte. vel sibi. vbi habet qualis de
bet cōcipe verba pcurator vel nuntius. et qd si pcura-
tor se gessit vt nuntius de alijs iudicibus iherosolibus.
vide Inno. i. c. dudum. de p. uer. cōi. in si. vbi tenet qd
potest alijs a. q. r. e. vt i. l. p. e. ff. de magis. p. uen. r. hoc
intelligit respectu subditoz nō aut respectu alioz nisi
i his que spectant ad eius officium et vide qd dixi in
d. c. d. n. a. m. De nōario est dubium unquid possit al-

teri stipulari Inno. in d. c. dudum exigit quatuor q̄ i
ind. c. 1. in his in quibus pcedit iudex ex officio et q̄
b̄ facit auctoritate iudicis et in defectum eius cui acqui
ritur obligatio sic tenet q̄ extra vim i obligatōnibus
pventōnibus nō possit notarius alteri acq̄rere b̄ glo.
in d. c. quanc̄q̄. per illum tex. et p̄ tex. in l. ij. ff. re pu
lic. fo. tenet q̄ potest alteri acq̄rere auctoritate iudicis
alias nō. sed glo. in palle. s. alteri simplr tenet notariū
posse alteri acq̄rere etiam sine cessione et illam opi. seq̄
tur bar. i palle. l. ij. vbi idem tenet in officiali. ad b. l.
nō aliter. ff. de adop. vbi p̄ Guil. de ca. et. l. i. s. exigit
ff. de magis. cōue. et. l. g. yus. ff. de v. facit etiaz auc.
et sine pbi. ma. de. rē. post p̄nd. cum multi silibus. et
hec opi. vidr̄ p̄munis et sic etiam interpretat̄ cōsuetudo
nam quotidie notarius stipulat̄ alteri etiā presenti fm̄
opi. Inno. et glo. in palle. c. quanc̄q̄ potest pcedē fm̄
do. Anto. in iudicis vel quando causio est approban
da vel moderanda per iudicem tunc etiā notarius non
debet alteri stipulari q̄ tunc non p̄tinet ad ipsum de
clarare cautōnem vel ipsam moderare et sic potest pce
dere tex. in palle. c. quanc̄q̄. et ex hoc habes intellectū
ad illud. c. v. respectu notarij exigit ibi auctoritas iudi
cis nō q̄ notarius nō potest alteri stipulari. sed q̄ iu
dex debet prius cautōnem approbare. De arbitro nun
quid possit acq̄rere p̄tibus vide glo. i. c. dilecti. de ar
bi. in l. litigatores. r. l. p. ff. e. p̄ spe. in ti. de arbi. s. si
p̄. qd si stipulatus. et cōis cōclusio est q̄ nō acq̄rit sine
cessione. De p̄bitero p̄chiali tenet legiste i. l. i. ff.
de iust. r. iu. q̄ possit acq̄rere alteri in his que p̄tinent
ad officium suum et sic p̄t recipere obligatōnem d̄ v̄su
ris restituendis. est etiā p̄sona publica. i. d. i. ius publi
cum et ex quo concedit̄ potestas absolūdi cōcedi v̄tōr
potestas recipiendi obligatōnem et p̄ hoc vidr̄ tex. in
palle. c. quanc̄q̄. et dicit̄ sing. do. an. illum tex. non
intelligendū specialiter in v̄suriis sed generaliter i om
nibus spectantibus ad officium. face. r. otis qd nō hoc
etiam rep̄io sensisse. Collecta h̄ qui tenet sacerdotem
posse acq̄rere alteri vt suos p̄chianus non agat acti
one iniuriarum cōtra illum a quo iniuriam passus est
etiam si hanc p̄missionem in egritudine faciat et postea
p̄ualecat et hoc sine obligatio sine p̄missio fuerit facta
p̄tente vel absente qd nō. p̄dicta regula q̄ alteri p̄altez
nō acq̄rit̄ rē. indubie pcedit d̄ iure ciuili vt in palle.
iuribus. Sed dubitandū est qd de iure canonico glo.
in. c. quotiens cordis oculus. l. q. vj. vidr̄ sentire sec̄
esse de iure canonico. vñ si p̄mitto tibi q̄ dabo titio. c
vidr̄ q̄ titius possit agere cōtra me maxime si interuēit
iuramentū fm̄ illam glo. et illa glo. est multam nō. r. q̄
tidie alle. do. In. hic dicit̄ q̄ si n̄ interuenit iuramentū
nō p̄t agi via ordinaria ar. palle. c. quanc̄q̄. q̄ obligatō
tio nō habuit iustitiam in p̄sonā cui erat acq̄renda sicut

habere debet vt. l. quiscunq̄. ff. de act. r. ob. sed p̄ vias
denundatōnis euangelice poterit agi fm̄ eum sed si in
teruenit iuramentum tunc poterit agi via ordinaria q̄
iuramentum principaliter dirigit in deum q̄ vbiq̄ est
presens h̄ dictum Anto. non puto indistincte pcedere
q̄ credo q̄ si non interuenit iuramentū nullo modo
potest agi. secus si interuenit iuramentum. Rō hu
ius scdi est q̄ iuramentum subsistit de p̄se nec regulari
ter a facto ipsum recipientis vnde et si recipiens turpi
ter recipiat exque in iurans turpiter nō prestat iuramē
tum obligat vt est tex. in. c. debitores. iuncto. c. i. de iu
re iurā. multo ergo fortius in causa nostro vbi nulla ver
satur turpitudine ex p̄te recipientis nec ex p̄te prestatis
et in hoc casu q̄n̄ interuenit iuramentū p̄t saluari gl. il
lins. c. quotiens. sed q̄n̄ interuenit simplex p̄missio tūc
nihil puto actū q̄ stipulatio non habet subsistere de p̄
se sed causat ex facto p̄tium vt in iuribus sup̄ius alle.
facit palle. c. debitores. vbi turpiter recipiens simplicē
p̄missionem nihil agit. Idem si sua non interest vt q̄
vult acquirere tercio nam regula iuris ciuili h̄ habet
nec reperimus ab hoc iure deuīatam p̄ canonem ergo
standum est dispositōni legalli vt in. c. i. de no. op. nū.
nam tantum respectu nudi pacti deuīat canon a lege
scdm̄ communem sententiam vt in. c. i. de pact. q̄ hoc
ideo quia in pacto etiam nudo adest consensus natu
ralis qui oritur ex consensu. vnde de iure canonico agi
tur propter illam obligatōnem naturalem sed quādo
alius recipit p̄missionem tunc nulla est obligatio nec
naturalis nec ciuili non ciuili vt de se patet ex iuri
bus palle. non naturalis quia obligatio non potest ac
quiri absenti sed oportet q̄ fundet̄ in personam illius
cui acq̄rit̄ nisi sit de p̄sonis exceptatis vt in palle. l.
quanc̄q̄. nam absenti nihil acq̄rit̄. vt. l. absenti. ff. d̄
dona. r. in. l. qui absenti. ff. de acqui. poss. et in. c. si tibi
absenti. de p̄ben. l. i. vi. et ideo videtur q̄ iste potest re
trocedere sine peccato q̄ sine alterius p̄iudicio p̄t
quis mutare voluntatem suam vt in regula mutare. et
in regula qd̄ semel. l. vi. hic etiā nō tractat̄ de p̄iudicio
absentis cū sibi nulla obligatio fuisset quest̄. alias d̄
ceremus q̄ nunquā posset quis mutare voluntatem
suam vt patet in. cle. i. de renun. et in. c. si. de p̄ocra
li. vi. et in. c. cum marthe. de cele. missa. vbi patet q̄ si
reliqui decem titio in testamento possum mutare vo
luntatem et hec procedunt quando p̄missi absenti
non intuitu dei. Non ob. c. iuramenti. r. q. v. nā
deus non facit differentiam inter iuramentum et sim
plicem loquelam quando simplex loquela continet p̄
fidiam seu mendaciam. vt quia venit ad decipiendum
et ad fallendum et sic proprie loquitur ille tex. secus
autem vbi ista cessant quia tunc simplex loquela non

*Ordinarius
non dicitur*

*In alio p̄iudicio p̄ q̄m
iuramentum soluitur p̄iudicium*

*Non dicitur iuramentum
loquela*

obligat ex quo non affuit psona cui acquireret obligatio. sed si intuitu dei pmissi tibi qd daret puelle marita de absentia. tunc bene obligor qz pmissio est facta do qui vbiqz pns est. et sic pcedit. c. iuramenti. et hoc no pro intellectu multoz iurium. In glo. in v. bonoie ibi et ira non in castris. no ex glo. qd appellat de bononienium seu pmozantium in bononia no cõphendul comitatu. Contrariu sentit glo. in. c. Rodulphus. de p. p. et in. c. i. de vsur. li. vi. Bar. in. l. i. ff. ad munic. et il lud verius regulariter et dic vt plene dicã in. d. c. Rodulphus fallit qñ aliqua qualitas adijcit. pportionalis ciuitatensibus vt hic vbi fit mentio de scolaribus nam scolares non morantur in castris cum in cis non sit nec esse possit studium giale nisi in vrbibus. regijs vt in pbenio. f. form. et. L. de p. fess. qui in vr. cõstan. li. xij. et sic potest saluari hec glo. quam sic intellectam no.

Rex pacificus Primo ponit exordium in quo cõcludit finalez intentum iuris giale. scdo narratõnem in qua ondit intentum finalem huius compilatõnis seu iuris picularis ibi sane. tercio cõcludit ibi volentes. Prima subdiuiditur qz pmo ponit finem viatoris. i. hominis ad que a deo dispositus est. scdo causam deuatõnis ab hoc fine ibi si effrenata. tercio vt ad debitum finem viator ducatur concludit legem necessariam et ondit tres virtutes ac pprietates legis. ibi ideoqz lex pditur. Scda pars subdiuiditur qz pmo ponit euentum circa cõstitutõnes eccliasiticas correctõni submittendas et ponit materiam et causam impulsuam huius compilatõis scdo concludit causam finale ibi ad cam. tercio causas coadiunatã ibi per dilectum. quarto formã alã ibi refectio et hec diuisio sufficit p summario. No primo qualis debet esse rex debet em esse pacificus. qui eniz non vult pacẽ no est heres christi. in testamẽto suo pncipaliter reliquit pacem dũ dixit pacẽ meã do vo b. rã de quo in. c. ad aplice. et ibi p glo. de re iudi. li. vi. Et no qd debet esse talis quales subditos suos appetit eẽ. Item collige vñ pcedunt lites iurgia et cõtentõnes. pcedunt em a cupiditate que est radix omnium maloz et pcedit ex carne infecta ex materia originalis peccati. vñ ppter hanc infectionẽ dicit canõ qd omnis etas ab adolescentia pna est ad malũ. xij. q. i. omnis etas. et alibi. pclius est cursus ad voluptatẽ et natura est imitatrix vicioz. xx. q. iij. pclius. Itẽ collige qualis debet esse homo si no vult subici exercitio legis. debet em esse pudicus pacificus et modestus. lex em no esset necessaria si hoies rãde regerent. nam per legem nemo compellit bñ facere s̄ male facere pbibet. xxij. q. v. ad fidem. vide dicit Inno. in. c. pastoralis. de offi. oz. qd homines intantũ possent rone regi qd non subijcerent

legi. i. exercitio legis. ad hoc. c. de cõstantinopolitan. xij. di. et p h declarat illud que spũ dei agunt no sunt sub lege. de regu. c. l. nam no sunt sub exercitio legis. ex quo ducunt lege pnatã. et vide bo. tex. de lege puata et publica. xij. q. i. due sunt leges. No ibi quotidie rã. qd illud dicit qd fieri qd sit aliquo interuallo interposito nam no quotidie lites gñant et faciã ad testes. vt. f. dicam. Item no finem et intentũ legis infedit cũ repñere cupiditatem et pcupiscentiã et ipsam reducere ad limites ronis. Item collige qdã sedus esse iter hoies seu quãdã obligatões naturalem ex caritate. pcedentẽ qua tenet qd alteri face qd sibi vult fieri. i. di. humanũ genus. Item no tres virtutes et pprietates legis vt in tex. ibi vt honeste viuat rã. et sic scia iuris docet mores. ideo dicimus qd supponit sciẽtie moralĩ vt dixi in glo. i. no. qd pprie significet appetitus seu pcupiscentia nam significat voluntatẽ qua appetit et pcupiscentia regunt in malum et pcedunt ex anima leuitua rone non regulata voluntas non p̄ esse nisi ad bonum. In v. sane. no similitudinẽ esse reprobata no ei est supuacnis ad vtendum. l. i. L. de no. co. ppo. et in. c. licet. de pba. Item collige qnqz correctõne digna vt nimia similitudo pirarietas. p̄ritas supfluitas et disperfa locatio seu situatio. omnia em ista inducũt p̄futionẽ. Item collige p̄cas esse anctõicas et de tex. nam papa mandarb hac cõpilatõne vt et rubrice s̄ in in hac cõpilatõne ergo p̄ cõpilatõis qd clarũ. pbat in pbe. vi. vbi gl. sing. dicit qd ex eo qd sunt de tex. scriptor qd pmi sit scribẽ libz sen. tex. tenet scribere p̄cas et an licita sit argumẽtatio a rubro dicã. f. Itẽ collige qd in generali mandato no transit p̄as legis pdende. hõis nobi libus expedit pmo iste tex. in eo qd infert quotidie fieri qd sit interuallo interposito inducã ad p̄cordiã testium qd dicũt que q̄tidie possedisse vel q̄tidie resedisse in ecclesia no in viciã si aliquo interuallo no possedit vel no resedit. Idẽ dicit. De. de dictõne sp in. l. i. ff. l. o. ma. Cõclude ergo qd iste dictões et silẽs debet emilit in telligi et de dictõne sine intermissione vide tex. cũ glo. i. c. sacrosancta. xij. di. Item qd nunq̄ p̄terit dies vide tex. in. c. tenere. xxxi. di. De dictõne nunq̄ vide tex. v. di. nunq̄. Item p testibus dicẽibus qd omni tpe rã. vide de p̄. di. iij. omni tpe. et idem dic de alijs dictiõibus et de dictõne ingiter indelinetẽ assidue et silibus ad h. de p̄. di. ij. reuera. Scdo qñ in v. sane nunquid lex positua debeat obseruari in foro consciẽtie quia iste tex. in fine mandat hanc compilatõnẽ obseruandam in iudicio et in scolis de hoc per Jo. cal. et Jo. an. post beatum Tho. in. c. quamq̄. de vsur. li. vi. per frede. de se. confi. xxi. per Inno. in. c. quia pleriqz. de immu. q. et de homi. sicut dignũ. Et cõis p̄cõ vidẽ qd aut lex positua distinguit inter forũ penitẽciale

hinc Inno. et p̄cas
ad ad v. sane
et multa q̄ntitatẽ p̄cas
p̄ hõis qd p̄cas

hinc p̄cas

f1

An lex p̄cas debeat p̄ abstinẽre in foro gñi

et in iudicio et tunc non observat in foro penitentiali et hoc legis auctore ut in c. tua. et qd ibi no. de spon. Et no distinguit et tunc ex quo est condita ab eo qui habet potestatem et no condita in se peccatum est observanda in foro penitentiali. et ex b. habes nuquid sit licitum fraudare g. bellas et non solvere pedagia. nam certe si statutum est licitum tunc tenet etiam in foro conscientie. secus si illicitum. vide etiam ad predicta glo. sing. in c. fraternitati. xij. q. ij. que multum facit contra hanc g. ialem theoricam doc. dicit tñ illa glo. sing. q. in foro conscientie no tenet quis solvere penam. vñ si comisit furtum occultum vel manifestum licet in foro iudiciali teneat solvere penam dupli vel quadrupli tñ in foro conscientie no tenetur qd solvere sed sufficit restitutio. et est glo. valde sing. et facit ad omnes penas legibus statutas facit etiam qd no. Inno. in palle. c. sicut dignum. et sic no videt qd respectu penarum debeat lex positiva servari in foro conscientie. et vide qd no. Jo. an. in palle. c. quamvis. An autem constitutio seu lex positiva liget peccatum oīne occultum dicit qd sic ut est glo. sing. in de. i. de here. vbi vide. Quero an sit licitum allegare legem decessam seu rescatam vide qd no. p. tex. ibi rescatam. et doc. mident qd ant lex fuit decessa seu rescata qd contraria iuri et tunc non est licitum illam allegari. imo incurrit penam falsi de quo in. c. i. de testi. vbi tangam. At fuit rescata qd supflua que nimis plura et tunc ad declarationem legis no rescate potest allegari et ita quotidie allegamus decessam decretalium et sic allegat glo. s. in latatone in v. servul. Ultimo querit nunqd hec cōstōnes huius cōpita tōnis debeat allegari preponendo verbum extra. De. et Abb. q. sic qd sunt extra volumen decretorum. do. Lar. dicit qd cum h. volumen hodie sit certum et approbatum no expedit allegare cōstōnes p. v. extra. sicut olim fiebat. et h. puto verius qd supfluis non est utendum nam p. allegata satis agnoscit qd allegatur cōstitutio posita extra volumen decretorum qd alius est modus procedendi i. b. volumine. et alius in decretis. In glo. in v. disposuit. opponit p. declaratione glo. nam si de. disposuit sibi subditos fore bonos ergo no pnt peccare cum dei dispositio falli non possit. So. metu p. rarij glo. exponit no necessitando sed p. providentia et p. destinationem et videtur pmo glo. sumere ista duo. s. providentia et p. destinationem. p. miscue. differunt tñ qd p. destinationem est p. paratio gratie et p. destinationem nullo modo damnari potest. vñ p. destinationem est ad bonum p. scientia ad malum. no tñ intelligas qd p. destinationem vel p. scientia necessitat ad bonum vel ad malum sed qd deus sciebat aliquos esse malos ideo illos no p. destinationem. alios vero qd sciebat ad bonum reuersuros p. destinationem. et dicit subtiliter ut habet de vtroq. xxij. q. iij. vasis ire. cum. s. se. sic hinc sumit in glo. p. destinationem large qd omnes homines

largo modo p. destinationem sunt. i. creati in bonitate et promissi ad bonum sed abutendo libero arbitrio p. mittunt malum. Secundo modo p. solus p. rarij exponendo subditos. i. p. destinationem ut exponit glo. sequens. sed hec expositio nimis restringit literam que videt loqui de omnibus hominibus. In glo. in v. pudicus in si. oppo. contra tex. nam pudicitia est virtus particularis dicitur tñ a pudore in quo est verecundia. unde p. sicut circa ea de quibus verecundamur ut de despon. impu. c. puberes. et tñ tex. p. hec verba videt innuere qd deus creavit homines vniuersaliter bonos. So. glo. forte metu p. rarij exponit pudicos. i. castos qd castitas est generalior virtus qd pudicitia nam p. rarij castitatis est reprimere concupiscentiam ex qua oriuntur omnia mala. de p. sicut nam concupiscentiam et de hac castitate sic generaliter sumpta in c. si tñ de peni. di. ij. loquitur tex. qui dicit qd nemo gloriari potest se castum habere cor sic etiam potest intelligi tex. in au. de leno. s. s. rarij. alle. in glo. nam hic castitas sola possibilis est deo animas p. nare. ille tamen tex. no loquitur de castitate generaliter sumpta sed put est virtus particularis. put est abstinentia a p. nare venerea et licet ille tex. sic alleget p. muniter p. glo. qd castitas sola est tñ non sic loquitur sed dicit qd castitas est possibilis deo animas p. nare non tñ intelligas qd sola castitas sine alijs virtutibus hoc possit sed dicit de castitate. p. p. nare virtutum. nemo enim potest habere vnam virtutem in actu quo minus habeat alias. xxxij. q. i. cum apud. alias cum renunciat bene verum est qd vnum opus virtutis habet sine alijs virtutibus et tunc nihil p. destitit in. c. debeat. de re. in. sed virtutem veram habere no p. tñ sine alijs vide bo. tex. cu no. glo. in. c. ni si. s. porro. de renun. de q. et p. bea. Tho. scda scda. et ibi etiam dicit qd p. rarij pudicitia consistit circa extrinsecam et circa signa venerorum ut sunt aspectus impudici et oscula. Castitas vero stricte sumpta p. nare ipas p. nare veneream. vñ pudicitia no est. p. rarij virtus separata a castitate sed respicit quandam circumstantiam castitatis. ad predicta. xxxij. q. v. c. nec solo. et. c. qui viderit. In glo. in v. p. dilectum. qd quidam servat in p. senti cōpilatione. sed p. rarij hoc facit qd decre. Greg. ix. auctoris huius p. rarij no solu ponunt i. si. volumis sed etiam in medio ut patet in. c. b. perpetuus. de si. instrumen. et in. c. mulieri. de iur. iuran. Sola. intellige quod servatur iste ordo p. rarij et postentatis respectu titularum non respectu voluminis et ita etiam dicit glo. in. l. p. ma. l. de no. co. compo. unde iij. co. titu. decre. que primo emanavit primo ponitur et hoc respectu diversorum auctorum non respectu eiusdem quia sepe decret. postea edita primo ponitur ex quo non denotatur diversitas in auctore et vide bonam glo. in. c. ad hoc. de offic. archidia. et in eo quod

for di pudicus

per allegat

de p. rarij

pudicus non a p. rarij sed a castitate

Intra a Argumentatione
A. 20.

De Rubricis Sacrorum

Rubricis Sacrorum legi
pro allegari

Ad hoc Effatus Rubricae
Allegari

attendit ordo in rubrica elicit argumētū q̄ licita est ar-
gumentatio a rubro de quo p̄ glo. in. c. cum dilecta. f. de
p̄fir. vii. vel inuti. in. c. cum monasteriū. de elec. i. l.
i. L. ne fideiūso. do. den. et i. l. i. L. etiā ob cyro. pecu-
pig. deti. pos. et in an. ad hec. L. de vsur. in. c. i. r. c. si
sup. de offi. dele. li. vi. et in. c. tibi q̄. de r̄p. li. vi. cū si
vide p̄ spe. in. ti. de dispa. et alle. ad fi. et ibi p̄ Jo. an. i
addi. Et conclusio est q̄ aut q̄rit de rubricis decretorū r̄
in illis nō est licita argumētatio q̄ nō sunt autentice.
tū q̄ nō fuerunt edite a magistro Gratiano. sed a quo-
dam alio. tū q̄ aliq̄ue rep̄unt false et corrupte. vt dicit
glo. in. c. carte. i. q̄. q̄. q̄. quā nō. et hoc excepta p̄ma ru-
brica que est autentica sc̄dm spe. r̄ Jo. an. ibidem. sed
nō video vñ sumant hanc auctez q̄ nō apparet q̄ etiā
ip̄m volumen decreti fuerit approbatū vt nō. Jo. an. i
c. ij. de r̄p. et patet etiā ex inspectōe ip̄ius decreti vbi
nec in p̄. nec in fi. d̄r q̄ fuerit approbatū. Item r̄ca
p̄ma decreti nō loquit̄ dispositiue sed tantū fuit posi-
ta ad declaratiōem libri fateor bene q̄ illa r̄ca decla-
rat finalem intentionē illius p̄p̄latōis vñ potius d̄r
dici vera q̄ antērica. De r̄cis vero decretalium et le-
gum dicendū q̄ aut p̄sonat nigro et p̄nt allegari vt ni-
grū. r̄ idēo q̄tidie allegamus vt in rubro et nigro. f. vt
ecclē. bene. et. L. vt nemo inuitus agere p̄pel. et. L. ne
quis in sua causa ius sibi dicat. et hoc verū q̄n oratio
est p̄fega vt in p̄dicis et s̄libus. secus si est imp̄fecta
oratio sc̄dm Jo. an. vt in r̄ca de offi. dele. ptz r̄ de re
scrip. sed d̄c q̄ tunc nō p̄t allegari dispositiue sed bene
ad aliam effectū p̄nt allegari et licita est argumētatio.
vt. f. d̄cas. Si vō rubrū p̄tradicit nigro tūc stat nigro
q̄ rubrū venit ad declaratiōem nigri. si vero latius lo-
quitur rubrū q̄ nigrū tunc vñ sup̄plet p̄ reliquam et
ecōuerso vt nō. Bauri. in. p̄alle. an. ad hec. Idem d̄c
si rubrū loquit̄ clarius et sp̄alius q̄ nigram q̄ tūc ni-
gram intelligitur sc̄dm rubrū vide glo. nō. in. l. i. L. d̄
p̄fess. qui inu. p̄stan. li. xij. facit gl. in. c. cū monasteriū
de elec. Et aduerte q̄ r̄ca p̄nt allegari ad quatuor effe-
ctus. p̄mo dispositiue sicut allegat nigrum et h̄ p̄cedit
q̄n oratio est p̄fecta et p̄sonat nigro vt in r̄ca. vt ecclē.
bene. r̄c. Secōdo allegat sc̄dm modū quē inducit gl. in
c. i. et. c. si sup̄ gratia. p̄alle. et in. c. bone. de p̄fir. vii. vel
inuti. valet ex quo materia executorū tractat sub r̄ca.
de offi. dele. ergo executor habet de elegare. Tercio alle-
gat q̄n ex vna lege. vel vno. ca. eliciunt̄ varie lecture vt
capiat̄ illa que cōgruit rubro vt dicit glo. in. p̄alle. c. cū
monasteriū. Quarto allegat ex ordine ip̄arum r̄carū
sicut allegat Jo. an. in. c. i. de mu. peti. et dixi in. c. ex
pte. de app. c. nō. in. l. i. ff. de p̄fir. tu. In glo. si. ibi
fuerit mortui in deserto. nō glo. p̄ p̄cordia testium di-
centiū q̄ omnes fecerūt aliquid vt nō viciet eorū d̄cm
si p̄uici ex ill' illud nō egerūt. et in eo q̄ gl. t̄git an. de

modico sit curandū d̄c vt nō. in. c. si proponente. de
r̄p. Et quo ad p̄cipalem q̄stionem glo. b̄cauit p̄t
dici q̄ vtendum est de decretalibus hui' compilatiōis
in iudicijs et in scolis sc̄dm ip̄sarū intentū q̄ si est p̄i-
uilegium debemus vti vt p̄uilegio. si vero ius p̄mūe
et tuc sc̄dm ius p̄mūe r̄ lic clara est litera. In ca.
glo. i. j. de fi. instr. pastoralis. Jo. an. dicit q̄ respectu
decretalium seu exuagantium q̄ emanauerūt post hanc
compilatiōem tenendū est id quod habet in p̄phenio.
sexi libri. et q̄d ibi nō. p̄ glo. vñ sc̄dm do. Car. p̄cedit
dictum glo. respectu earū que emanauerūt an̄ cōpila-
tiōem q̄d nō p̄cedit q̄ omēs decretales emanate an̄
hanc compilatiōem sunt refecate p̄ istam vt patet in fi.
tex. vbi mandat hanc compilatiōem tantū obseruandā
Ellie ergo decretales in hac cōpilatōe nō inf̄te vidē-
tur refecate vel tanq̄ sup̄flue vel tanq̄ p̄trarie. r̄ sic nō
est licitū amplius aliq̄nā ex illis allegare vt disponat
sicut an̄ disponeret. Sed d̄c clarius q̄ aut querit de
exuagantibus editis an̄ hanc cōpilatōem et olim in il-
lis habebat locū. c. pastoralis. nam illud emanauit an̄
illam cōpilatōem sed hodie sunt refecate. vt. s. dixi.
Et q̄rit̄ de exuagantibus editis post hanc compilatiō-
nem et hodie etiā sunt refecate p̄ id quod habet in p̄phio
vi. libri. Restat ergo necessario cōcludē q̄. c. pastoralis
h̄z locū dumtaxat in decretalibus exuagantibus editis
post cōpilatōem. vi. libri. Et aduerte ad vnum q̄d col-
ligit̄ ex h̄ tex. sancta glo. q̄ p̄bilit̄er in iudicijs du-
bitari p̄t de exuag. et idem p̄bat tex. in p̄phenio vi. r̄ fa-
cit h̄ multum p̄ Bar. in. l. cum. plac. ff. de re iu. et pro-
cōi modernorum sententia in p̄alle. c. pastoralis. vt sen-
tentia lata contra extruagantes non sit ip̄so iure nul-
la. cuius contrarium tenui in dicto. c. pastoralis. r̄ vide
quod ibi dixi.

De summa trinitate et fide cath.

Glo. cōtinuat r̄cam et fit cōtinuatio ad ostendendū
ordinē in volumie seruati. debent enī cōstitutiōnes sub
cōgruis titulis collocari. vt nō. s. in. p̄phenio. et etiam
in p̄phio. li. vi. et. L. de no. co. cōpo. in p̄ma cōstōne
posset et alr̄ cōtinuari sed p̄tinuatio glo. sufficit de ma-
teria r̄ca habet. xxiij. di. q̄ c̄ps. vbi est pulcher tex. cō-
tinens sup̄ quo sit examinand' ep̄s in eius p̄motōe et
inciderit tractat de summa trinitate Item habet de cō-
se. di. iij. in. c. fi. et di. vi. in. c. pe. et vi. repetitur in. vi. r̄
in. de. Et pro intellectu rubricae in qua dicitur de sum-
trini. et si. ca. Quero quare dixit de summa et qua-
re de catholica. quo ad p̄imum dicendū q̄ dicit̄ ad
differentiam aliarū trinitatum que nō sunt summe vt
est trinitas in candela vbi est splendor ignis et calor.

ḡm̄ndes
S̄m̄ p̄
q̄m̄t̄ m̄to
collatōij

Etiam d̄r Summa et catholica